

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten
registrator@education.ministry.se

Grönbok för Europeiska kommissionen avseende direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer

Transportstyrelsen har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade betänkande.

Sammanfattning

Med utgångspunkt från Transportstyrelsen uppdrag, stödjer myndigheten kommissionens arbete att förbättra rörligheten i den inre marknaden. Det är Transportstyrelsens uppfattning att få yrkesgrupper inom transportområdet som berörs av Kommissionens förslag. Huvudsakligen är de relevanta för trafiklärare och utbildningsledare vid trafikskolor. I yttrandet kommenteras även en del av förslagen utifrån exempel från sjötransportområdet.

Överväganden

I allmänhet styrs behörigheter och utbildning inom trafikområdet av direktiv som fastslår kvalitetskrav, krav på rörlighet i den inre marknaden och hur administrationerna i varje medlemsstat ska agera vid en sådan ansökan. De förslag på förändringar av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer berör huvudsakligen trafiklärare och utbildningsledare vid trafikskolor.

För att få godkännande som trafiklärare eller utbildningsledare ska en sökande uppfylla vissa krav enligt 4 § lagen (1998:493) om trafikskolor. Dessutom krävs enligt 3 § förordningen (1998:978) att för att bli trafiklärare sökanden har genomgått en utbildning till trafiklärare inom yrkeshögskolan eller annan likvärdig utbildning och med hänsyn till sina personliga förhållanden anses lämplig för yrket. För att få godkännande som utbildningsledare ska den sökande ha arbetat som trafiklärare i minst två år och med hänsyn till sina kunskaper om trafiksäkerhet och sina personliga förhållanden anses lämplig som utbildningsledare. Enligt 10 § samma förordning kan en sökande som är medborgare inom en annan stat inom EES eller i Schweiz, och som har behörighet att arbeta som trafiklärare, utbildningsledare eller trafikskolechef i någon av dessa stater, efter ansökan få godkännande för detta yrke. Transportstyrelsen ska vid prövningen beakta den utbildning eller

yrkeserfarenhet som sökanden har skaffat sig i någon av dessa stater. Transportstyrelsen ska meddela ytterligare föreskrifter om godkännande samt om provotider, lämplighetsprov och yrkesverksamhet. Transportstyrelsens beslut i ärenden om godkännande ska fattas inom tre månader från ansökningsdagen.

Vägverkets föreskrifter (VVFS 2007:304) om erkännande av yrkeskvalifikationer för godkännande av trafiklärare och utbildningsledare innehåller bestämmelser om hur Transportstyrelsen ska hantera ansökningar från medborgare inom EES och i Schweiz, dels när yrket är reglerat i ursprungsstaten dels när det är oreglerat i ursprungsstaten. I 2 kap. 5 § anges vilka dokument en ansökan ska innehålla. I 2 kap. 6-10 §§ finns bestämmelser om kompensationsåtgärder såsom anpassningstid och lämplighetsprov. Enligt 3 kap. 1 § prövas undantag från föreskrifterna av Transportstyrelsen.

Vid tillfällig rörlighet åligger det en trafikskolechef att enligt 3 kap. 4 § 4 Vägverkets föreskrifter (2006:65) om trafikskolor anmäla personalförändringar till Transportstyrelsen. Denne ska således påanmäla en utländsk trafiklärare som tillfälligt ska utöva sitt yrke i Sverige. För att säkerställa att trafikskolechefen inte anställer obehöriga trafiklärare på grund av oklara kontrollrutiner, skulle det i grönboken föreslagna yrkeskortet bidra till en snabbare och säkrare hantering. Vidare skulle införandet av ett sådant yrkeskort bidra till att ursprungsstaterna får tillfälle att se över och förbättra sitt regelverk inom området.

Avseende ärenden om godkännande som trafiklärare och utbildningsledare, som vill ha permanent godkännande i Sverige, skulle ett yrkeskort förkorta den föreskrivna handläggningstiden marginellt, eftersom fastställandet av den nationella behörigheten i ursprungsstaten utgör en mindre del av prövningen. Prövningen handlar till största delen om jämförelser mellan innehållet i nationella utbildningar i ursprungsstaterna och den kursplan som Myndigheten för yrkeshögskolan har fastställt i Sverige. Sådana utredningar tenderar att dra ut på tiden eftersom begäran om kompletteringar och översättningar av olika dokument nästan alltid krävs.

På sjösidan styrs behörigheter och utbildning inom den Europeiska Unionen (EU) genom direktiv 2008/106 om minimikrav på utbildning för sjöfolk. Enligt direktiv 2008/106 ska en sjöman efter examen erhålla en behörighet av administrationen i det land sjömannen tagit examen. Denna behörighet kan sedan genom artikel 19 erkännas av alla EU-medlemsstater. Sjömannen söker då själv om erkännande hos den administration i det EU-land där han/hon önskar tjänstgöra. Administrationen som erhållit ansökan verifierar äktheten på behörigheten genom en kontaktdatabas som International Maritime Organisation (IMO) tillhandahåller. Sjömannen erhåller då samma rättigheter som han/hon har rätt till i sitt hemland.

Kan man med hjälp av det föreslagna yrkeskortet erhålla samma rättigheter som en behörighet ger en sjöman skulle många problem lösas för den EU-medborgare som vill jobba i andra EU-medlemsstater.

Ett problem som skulle kunna uppstå är att det idag inte på EU nivå finns någon reglering för olika yrkeskategoriers utbildningsinnehåll. Detta medför att en utbildning i land A kräver mer kompletterande utbildning än ifrån land B som har en utbildning som liknar samma utbildning i Sverige.

Således finns ett behov av att stipulera minimikrav på utbildningar där det finns tydliga kvalitets- och kunskapskrav för att administrationerna sedan ska kunna erkänna varandras yrkeskort. Transportstyrelsen ställer sig positiv till begreppet ”reglerad utbildning” under förutsättning att det finns ett minimikrav på utbildningsinnehållet och att utbildningen kvalitetssäkras av den ansvariga myndigheten.

Ådrar sig en person någon form av disciplinära åtgärder föreslår Transportstyrelsen att dessa ska rapporteras till den EU-medlemsstat som utfärdat yrkeskortet.

Transportstyrelsen förespråkar att EU-medlemsstaterna erkänner varandras yrkeskort vilket medför att den EU-medlemsstat som återkallar ett yrkeskort måste vara skyldig att rapportera ett återkallande, precis som att den EU-medlemsstat som utdömer disciplinära åtgärder måste rapportera detta till den EU-medlemsstat som ansvarat för utbildningen som legat till grund för yrkeskortet. På detta sätt medges även den ansvariga administrationen att vidta åtgärder.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektör Carina Larsson efter föredragning av utredaren Henrik Sandén. I ärendets handläggning har juristen Sven Hultman och handläggaren Fredrik Jonsson deltagit.

Carina Larsson
Stf generaldirektör